

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 1290/2021

09.12.2021. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Невенке Важић, Драгана Аћимовића и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела превара из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Тихомира Димковића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Зрењанину К 6/18 од 20.01.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 357/21 од 26.08.2021. године, у седници већа одржаној дана 09.12.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Тихомира Димковића, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Зрењанину К 6/18 од 20.01.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 357/21 од 26.08.2021. године, тако што Врховни касациони суд, окривљеног АА, са личним подацима као у списима предмета, на основу члана 423. тачка 1) Законика о кривичном поступку, у вези са чланом 208. став 3. у вези става 1. Кривичног законика,

ОСЛОБАЂА ОД ОПТУЖБЕ

да је:

у временском периоду од 21.10.2013. године до 4.11.2013. године, у ..., у стању када је могао да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима, а у намери да себи прибави противправну имовинску корист, лажним приказивањем чињеница да ће испоручити 136 тона меркантилне пшенице на основу закљученог уговора о заједничкој производњи пшенице рода 2014 број .. са оштећеном ЗЗ „Банат“ из Ченте, у два наврата од представника оштећеног ЗЗ „Банат“ Чента преузео репроматеријал тако што је дана 21.10.2013. године по рачуну отпремници .. преузео 9.450 кг вештачког ђубрива „МАТ“ вредности 619.447,50 динара, те дана 4.11.2013. године по рачуну отпремници .. преузео 8.600 кг семенске пшенице „НС 49“ у вредности од 311.320,00 динара, те је као кооперант Земљорадничке задруге био у обавези да по поменутом уговору закљученом са ЗЗ „Банат“ из Ченте, најкасније до 15.9.2014. године испоручи

уговорену количину производа ЈУС квалитета и то 136 тона меркантилне пшенице оштећеној ЗЗ „Банат“ из Ченте што није учинио до данашњег дана, нити је представнику оштећеног икада вратио поменута средства за преузети репроматеријал за пољопривредну производњу па је на описани начин оштетио ЗЗ „Банат“ Чента за износ од 930.767,50 динара и у наведеном износу од 930.767,50 динара прибавио себи противправну имовинску корист, при чему је био свестан свога дела, хтео његово извршење и био свестан да је његово дело забрањено,

- чиме би извршио кривично дело превара из члана 208. став 3. у вези става 1. Кривичног законика.

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Оштећена земљорадничка задруга „Банат“ из Ченте се ради оставривања имовинскоправног захтева упућује на парнични поступак.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину К 6/18 од 20.01.2021. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела превара из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ за које му је суд изрекао условну осуду тако што му је утврдио казну затвора у трајању од једне године која се неће извршити уколико окривљени у року проверавања од три године не учини ново кривично дело. Истовремено окривљени је осуђен на новчану казну у износу од 20.000,00 динара коју је дужан да плати у року од два месеца од дана правноснажности пресуде, а уколико је окривљени не плати у остављеном року, иста ће бити замењена казном затвора тако што ће суд за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, с тим да казна затвора не може бити дужа од шест месеци. На основу члана 258. став 4. ЗКП оштећеној земљорадничкој задрузи „Банат“ Чента, досуђен је имовинскоправни захтев у висини од 930.767,50 динара па се окривљени обавезује да на основу члана 91. и 92. КЗ оштећеној исплати досуђени износ у року од три месеца од дана правноснажности пресуде. Окривљени је обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка ближе одређених у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 357/21 од 26.8.2021. године одбијене су као неосноване жалба Основног јавног тужиоца у Зрењанину и жалба браниоца окривљеног АА, а пресуда Основног суда у Зрењанину К 6/18 од 20.01.2021. године потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда бранилац окривљеног АА, адвокат Тихомир Димковић, поднео је захтев за заштиту законитости, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, преиначи у целини побијане пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе и одреди да се окривљеном надокнаде сви трошкови кривичног поступка из буџетских средстава суда.

Врховни касациони суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног доставио Републичком јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. КЗ и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца, сматрајући да њихово присуство није од

значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

Основано се захтевом за заштиту браниоца окривљеног АА, адвоката Тихомира Димковића, указује да је побијаним пресудама повређен кривични закон из члана 439. тачка 1) ЗКП на штету окривљеног јер изрека правноснажне првостепене пресуде не садржи законске елементе кривичног дела преваре.

Кривично дело преваре из члана 208. став 1. КЗ чини онај ко у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист доведе кога лажним приказивањем или прикривањем чињеница у заблуду или га одржава у заблуди и тиме га наведе да овај на штету своје или туђе имовине нешто учини или не учини. Тежи облик овог кривичног дела из става 3. постоји онда када је делом из става 1. прибављена имовинска корист или нанета штета у износу који прелази четиристопедесет хиљада динара.

Према наведеном, радња кривичног дела преваре састоји се у навођењу пасивног субјекта да нешто учини или не учини на штету своје или туђе имовине што се може вршити на два начина: довођењем у заблуду лажним приказивањем или прикривањем чињеница (што је радња тренутног карактера) или одржавањем у заблуди (што је радња трајног карактера).

Намера је нужни субјективни елемент овог кривичног дела и то намера да се, довођењем или одржавањем у заблуди пасивног субјекта, себи или другом прибави противправна имовинска корист. Као таква, намера не може постојати без директног умишљаја.

Из изреке побијане првостепене пресуде, произлази да је окривљени у време и на месту описаном у изреци, у стању урачуљивости, свестан свога дела и његове забрањености, чије је извршење хтео, у намери да себи прибави противправну имовинску корист, лажним приказивањем чињеница да ће испоручити 136 тона меркантилне пшенице на основу закљученог уговора о заједничкој производњи пшенице рода 2014 број .. са оштећеном ЗЗ „Банат“ из Ченте, у два наврата од представника оштећеног ЗЗ „Банат“ Чента преузео репроматеријал тако што је дана 21.10.2013. године по рачуну отпремници .. преузео 9.450 кг вештачког ђубрива „МАТ“ вредности 619.447,50 динара, те дана 4.11.2013. године по рачуну отпремници .. преузео 8.600 кг семенске пшенице „НС 49“ у вредности од 311.320,00 динара, те је као кооперант Земљорадничке задруге био у обавези да по поменутом уговору закљученом са ЗЗ „Банат“ из Ченте, најкасније до 15.9.2014. године испоручи уговорену количину производа ЈУС квалитета и то 136 тона меркантилне пшенице оштећеној ЗЗ „Банат“ из Ченте што није учинио до данашњег дана, нити је представнику оштећеног икада вратио поменута средства за преузети репроматеријал за пољопривредну производњу па је на описани начин оштетио ЗЗ „Банат“ Чента за износ од 930.767,50 динара и у наведеном износу од 930.767,50 динара прибавио себи противправну имовинску корист.

По становишту Врховног касационог суда, наведено дело окривљеног АА, није по закону кривично дело јер чињенични опис дела из изреке првостепене пресуде не садржи све елементе кривичног дела превара из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ.

У конкретном случају у изреци првостепене пресуде, није наведена и описана радња извршења као објективни елемент кривичног дела превара из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ односно чињенице које чине довођење у заблуду или одржавање у заблуди оштећеног, које су, у конкретном случају, навеле представника ЗЗ „Банат“ као оштећеног да на штету своје имовине нешто учини, а то је да окривљеном преда репроматеријал за пољопривредну производњу у износу од 930.767,50 динара.

Радња довођења или одржавања у заблуди представља криминалну активност која однос између уговарача правног посла разликује од простог неиспуњења уговорне обавезе и чини га кривичним делом, па без навођења овог елемента кривичног дела, који у суштини представља реализацију преварне намере, однос између уговорних страна, па и неиспуњење уговорних обавеза, остаје у оквиру грађанско-правног односа.

Према томе, у радњама окривљеног, како су описане у оптужном акту, а за које је правноснажном пресудом окривљени оглашен кривим, недостаје опис радње кривичног дела превара из члана 208. став 1. КЗ, па дело за које се окривљени гони није кривично дело.

Погрешно је, према томе, становиште нижестепених судова да радње које је окривљени АА предузео, а које су описане у изреци побијане првостепене пресуде, садрже елементе кривичног дела превара из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ, те је првостепени суд учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП на штету окривљеног, коју није отклонио другостепени суд, иако се у жалби против првостепене пресуде бранилац позива на ову повреду кривичног закона, а на шта се основано указује и захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Сходно наведеном, Врховни касациони суд је усвојио захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, као основан и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, отклонио преиначењем побијаних правноснажних пресуда тако што је окривљеног на основу члана 423. тачка 1) ЗКП ослободио од оптужбе да је извршио кривично дело превара из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ јер дело за које је окривљени правноснажно осуђен није кривично дело.

Како је Врховни касациони суд окривљеног АА, на основу члана 423. тачка 1) ЗКП, ослободио од оптужбе да је извршио кривично дело превара из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ, то је на основу члана 265. став 1. ЗКП одлучио да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда, а на основу члана 258. став 3 ЗКП оштећену земљорадничку задругу „Банат“ из Ченте упутио да имовинскоправни захтев оствари у парничном поступку.

Врховни касациони суд је имао у виду и остале наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, али их, при овако заузетом ставу, не образлаже и не цени јер су без утицаја на одлучивање.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.**

**Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић